

DÜŞÜNCENİN YÖNÜNÜ DEĞİŞTİREN İFADELER

Düşüncenin yönünü değiştiren ifadeler ile ilgili en önemli noktalardan biri bağlaçlardır. Düşüncenin yönünü değiştirmek için bağlaçlar kullanılır. Bağlaçlarla düşüncenin yönü değiştirilirken cümlenin birinci bölümü olumluysa ikinci bölümü olumsuz olur ya da birinci bölüm ile ikinci bölüm arasında zıtlıklar oluşturulur.

Düşüncenin yönünü değiştiren ifadeler şunlardır: fakat, ama, oysa, halbuki, ne var ki, öte yandan, ancak, lakin...

* Çok gayret gösterdi ama inandıramadı. ("ama" bağlacı ile bağlanan bu cümlelerden birinci bölümde olumlu bir durum söz konusu iken ikinci bölümde olumsuz bir durum vardır.)

* Hemen buradan git ama biran önce gel. (Birinci cümlede git- fiili kullanılmıştır. İkinci cümlede git- fiilinin zıttı olan gel- fiili kullanılmıştır. "ama" bağlacı bu cümlede zıtlık oluşturma şeklinde düşüncenin yönünü değiştirmiştir.)

* Ona bakarken güldüm oysa hiç susmadan ağlamak istiyordum. (Bu cümlede "oysa" gül- ve ağla- fiilleri arasında zıtlık oluşturarak cümlenin yönü değiştirmiştir.)

* Konuyu anlamadı oysa anlaması gerekiyordu. (Bu cümlede "oysa" olumsuz ifadeyi olumlu ifadeye dönüşmüş ve düşüncenin yönünü değiştirmiştir.)

* Bugün gelebilirim fakat uzun süre bekleyemem. (Bu cümlede "fakat" bağlacı olumlu ifadeyi olumsuz ifadeye dönüştürmüştür.)

* Seninle gelmeyi çok isterdim **ama** bugün o kadar çok işim var ki...

* Okula sürekli zamanında gelir **lakin** bir başarı elde edemiyor.

* Koyun almak için pazara gittik **ne var ki** bizle hiç pazarlık etmediler.

Çalışma: Aşağıdaki cümlelerde boş olan yerlere uygun olan düşüncenin yönünü değiştiren ifadeleri yazın.

1. Yarına kadar bitecek dediler görüyoruz ki bitmeyecek.
2. Her şeyi yanımıza aldığımızı sanıyorduk tuz almayı unutmmuşuz.
3. Kimse çalışmamı beğenmedi güzel olması için çok uğraşmışım.
4. Herkes derslerinde başarılı olmayabilir herkes saygıyı hak eder.
5. Haberi duyunca hemen olay yerine koştu kimseyi göremedi.

Çalışma: Aşağıdaki cümleleri düşüncenin yönünü değiştirecek şekilde değiştiriniz.

1. Ben sana çok değer veriyorum
2. Bugün çok şiddetli yağmur yağıyor
3. Hepimiz elimizden gelen çabayı gösteriyoruz
4. Derslerinde çok başarılı bir öğrenci
5. Seninle hafta sonu tiyatroya gelirim

Soru1: Cümlelerin hangisinde düşüncenin akışını değiştiren bir ifade kullanılmıştır?

- A) Bizim oralar çok güzeldir fakat havası serttir.
- B) Bütün gün önlükteki lekeyi çıkarmaya çalıştı.
- C) Çok çalış ki tatili hak edebilesin.
- D) Unutma ki bu günler geri gelmeyecek.

Soru2: Cümlelerin hangisinde düşüncenin akışını değiştiren ifade vardır?

- A) Ali sınıfın en başarılı öğrencisidir.
- B) Buna ilişkin ne söylenebilir?
- C) Yarın gelecekti ama işi çıkmış.
- D) Hepiniz bunun hesabını vereceksiniz.

Soru3: (I) Kitabında kendinden önceki yazarların izleri görülüyor. (II) Konu, biçim, sayfa sayısı aklınıza ne gelirse. (III) Ama bu kitabında onlarınkine benzeyen bir lisan kullanılmış. (IV) İşte gerçek yazar çevresindeki örneklerden yararlanıp kendisini oluşturan kişidir.

Yukarıdaki paragrafın kaç numaralı cümlesinde düşüncenin akışını değiştiren bir ifade kullanılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

Soru4: (I) Bu şiir tamamen doğa güzelliğinden bahsediyor. (II) Şair bu şiiri gençlik yıllarında yazmıştır. (III) Dil sade ve akıcı. (IV) Buna rağmen çok eleştiri aldı.

Yukarıdaki paragrafın kaç numaralı cümlesinde düşüncenin yönünü değiştiren bir ifade vardır?

- A) I B) II C) III D) IV

Soru5: Tiyatro bu yıl baştan sona ilgiyle izlenebilecek, çarpıcı bir oyunla açtı perdelerini.(1) Bu oyun sağlam bir kurguya sahip. (2) Olaylar dizisinin canlandırılmasında ve sahne geçişlerinde saat gibi işleyen bir çözümlenmeye gidilmiş. (3) Ne var ki dekorlar ve ışık düzeni bu çözümlenmeye yeterince katkı sağlayamıyor. (4) Ayrıca, bazı oyuncular seslerini ve bedenlerini iyi kullanamadıkları için rollerini başarıyla yerine getiremiyorlar.

Bu parçada yazarın oyun hakkındaki düşüncesi, numaralandırılmış cümlelerin hangisinde değişmeye başlamıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D)4

Soru6: (I) Kurmaca günlükler, edebiyatta bir anlatım türü olarak yazara pek çok olanak sağlıyor. (II) Yazar bu anlatım türünü tercih ederek karakterini okura daha yakın, daha gerçekçi kılabilir. (III) Okurla kitap kahramanı arasındaki perde böylelikle biraz daha inceliyor. (IV) Karakterlerin iç dünyalarına, olayları algılayışlarına, maskelerinin arkasına derinlikli bir bakış fırsatı sunuyor bu tarz. (V) Diğer taraftan sanatçının kahramanla özdeşim kurması tarafsızlığını ortadan kaldırıyor.

Bu metinde numaralanmış cümlelerin hangisinde olumsuz bir durumdan bahsedilmiştir?

- A) II. B) III. C) IV. D) V.

Soru7: Ekim başlarında birkaç gün dinlenmek için Bursa'ya gittim. (1) Şehrin merkezinde büyük ve modern bir otelde kaldım. (2) Geniş merdivenleri, şık bir yemek salonu vardı.(3) Binbir çeşit çiçeğin olduğu güzel bir bahçeye sahipti. (4) Otelin yapısı ise bana hakiki bir mimarın değil, kalfanın elinden çıkmış hissini verdi.

Bu parçada yazarın otel hakkındaki düşüncesi, numaralandırılmış cümlelerin hangisinde değişmiştir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

Soru8: Aşağıdaki cümlelerin hangisinde düşüncenin yönünü değiştiren bir ifade kullanılmamıştır?

- A) Sonbaharı çok seviyorum ama beni çok hüzünlendiriyor.
B) Geçmişe takılmam fakat geçmişten ders çıkarırım.
C) Onu seviyorum öte yandan bazı huyları itici geliyor.
D) Bizi koruyor çünkü bize değer veriyor.

Soru9: Aşağıdaki cümlelerin hangisinde farklı düşünmeye yönlendiren bir ifade kullanılmıştır?

- A) Bizim zamanımızda teknoloji bu kadar ileri değildi.
B) O çalışkan bir insan fakat kırıncı olabiliyor.
C) Ceza dozunda ve yerinde kullanılmalıdır.
D) Trafik sıkışıklığına artık bir çözüm bulmalıyız.

Soru10: Aşağıdaki cümlelerin hangisinde düşüncenin yönünü değiştiren bir ifade kullanılmıştır?

- A) Hikayenin konusu ilgi çekici ancak dili ağır.
B) Konular günlük hayatla ilişkilendirilmiş.
C) Sanatlı ifadeler çok fazla yer verilmiş.
D) Kahramanlar farklı kültürlerden seçilmiş.

Soru11: “Yıllardır çalışıp didindi ne var ki bir dikili ağacı olmadı.”

Yukarıdaki cümlede altı çizili sözün kullanılma amacı nedir?

- A) Cümlede belirtilen ifadeyi ispatlamak.
B) Genel bir durumdan bahsetmek.
C) Yazılanlara dikkat çekmek.
D) Düşüncenin yönünü değişeceğini belirtmek.

Soru12: “Bugün yanına gelirim ama iki saat sonra giderim.”

Yukarıdaki cümlede “ama” hangi işlevde kullanılmıştır?

- A) İki cümle arasında sebep-sonuç ilişkisi kurmak.
B) İki cümle arasında amaç-sonuç ilişkisi kurmak.
C) İki cümle arasında zıtlık oluşturmak.
D) Öznel ve nesnel cümleleri bağlamak.

Hazırlayan: astagos

- 1.A 2.C 3.C 4.D 5.C 6.D 7.D 8.D 9.B 10.A
11.D 12.C